

HƯƠNG VỊ GIẢI THOÁT

Thích Viên Thành (Hạnh Trung)

"Này các Tỷ-kheo, nước của đại dương chỉ có một vị mặn, cũng vậy, pháp và luật của ta nói ra cũng chỉ có một vị, đó là vị giải thoát." (Udana, Tự Thuyết Kinh)

Mỗi người khi sinh ra cũng chỉ với hai bàn tay trắng, rồi tùy theo phước báo và nghiệp lực gieo tạo, mà được trưởng thành trong ấm êm, đầy đủ, vinh danh, hay kiên mạn, mặc sức thụ hưởng, hoang phí, làm việc thất đức để phải chịu cảnh bần cùng, đọa đày, khổ cực. "Tất cả chúng sanh đều có Phật tánh" kia mà? Ai ràng buộc chúng ta mà phải cần giải thoát? Tất cả cũng đều do ta gieo tạo, rồi tự thọ nhận lấy quả báo mà thôi!

Đời là khổ và con người vì "chấp ngã" tự ràng buộc mình, nên Đức Phật mới chỉ ra con đường giải thoát. Nhưng với sự hướng ngoại tìm cầu, chạy theo ngũ dục, thỏa mãn tình chấp, làm mục tiêu phấn đấu và cho đó là hạnh phúc là thành đạt, nên suốt cuộc đời phải lận đận điều linh thống khổ.

Tâm của chúng ta vẫn bình thường như tự thưở nào, nếu ta luôn quán chiếu, để thấy được từng tâm niệm dấy khởi mà tuệ tri rõ ràng, không chạy theo nó, không phân biệt, dính mắc, sống thuận với tự nhiên thì vẫn ung dung tự tại, thông dong trên lộ trình tìm về bản giác. Nhưng do hướng ra ngoài, chạy theo tài, sắc, danh, ăn, ngủ nghỉ không bao giờ thỏa mãn, đang ở dưới mặt đất bình yên không muốn, lại muốn trèo lên cây cao cho chói với, đến khi mệt mỏi, muốn tụt xuống thì khó khăn, có khi sẩy tay rớt tan xác, để khổ đau chông chắt khổ đau.

Cũng như Đức Đạt Lai Lạt Ma đã nói:

"Con người hy sinh sức khoẻ để kiếm tiền.

Rồi lại bỏ tiền ra để tìm lại sức khoẻ.

Họ quá sốt ruột với tương lai

Nên chẳng còn thời gian để tận hưởng hiện tại.

Kết quả là họ chẳng sống ở hiện tại hay tương lai.

Họ sống như thể họ không bao giờ chết.

Rồi lại chết như chưa từng được sống."

Nhưng trong thực tế cuộc sống thì phải tuệ tri cho rõ

"Hoa nở hoa tàn cảnh thế gian

Người tu tự tại cảnh thanh nhàn

Việc gì cần đến thì ta đến

Như vậy trần gian tức Niết bàn."

Hoa mỗi buổi sáng đều nở ra để đón chào ánh nắng ban mai, tỏa ra mùi hương thơm ngát với nhiều sắc màu, để tô điểm thêm nét đẹp và hương vị cuộc đời, rồi chiều xuống cũng rơi rụng dần theo giờ phút, ngày mai, ngày một rồi cũng đều đặn như vậy. Hoa đâu có bắt ta phải vui khi hoa nở và buồn khi hoa tàn, nhưng do ta phân biệt, dính mắc, nên rồi hoan hỷ chiếm giữ, khi vừa lòng, ưa thích và sân hận não phiền khi khó chịu, không hài lòng, bị đánh mất và bị người khác chiếm hữu, để rồi vui, buồn, sinh, diệt, khổ, đau không ngừng.

Trời vẫn xanh, hoa vẫn đẹp, lòng người vẫn tốt, tại sao ta không bình tâm tận hưởng những gì sẵn có trong thiên nhiên đã trao tặng, mà phải vọng tưởng tìm cầu ở đâu đâu? Ta tự làm khổ ta, tự ràng buộc ta, chứ có ai bắt ta phải khổ, phải bó buộc đâu nào?

Việc gì ai cần đến ta sẵn sàng hoan hỷ giúp đỡ, không ai cần thì ta ẩn dật vui thú điền viên, hằng ngày kệ kinh, sám hối và trang trải, sẻ chia nỗi lòng qua các trang mạng, trang báo và facebook, miễn sao giúp cho được nhiều người trải nghiệm và tìm được an lạc qua thực hành Phật Pháp là đã lợi ích và tạm giữ được tâm thanh tịnh rồi. Phật dạy: "Tâm tịnh là quốc độ tịnh" kia mà, đâu cần phải tìm cầu ở đâu cho xa.

Có một câu chuyện "Doanh nhân và người câu cá": *Người câu cá nằm trên chiếc xuồng con với cây cần câu ít khi dính được cá. Trong khi đó, một doanh nhân với nhiều*

cần câu, luôn bận rộn, tranh thủ chút rảnh, bèn hỏi người câu cá rằng, "Tại sao ông chỉ có một cây cần câu vậy?" Người câu cá hỏi lại, "Chứ nhiều cần câu thì tôi được điều gì?" Doanh nhân: "Nếu có nhiều cần câu thì câu được nhiều cá, sẽ có được nhiều tiền, rồi sắm được nhiều tàu, xây được nhiều nhà, mua được nhiều tiện nghi vật chất..." Người câu cá bèn hỏi, "Có nhiều như vậy thì tôi được điều gì nào?" Doanh nhân nói, "Đến khi giàu có và đầy đủ tiện nghi vật chất rồi, thì lúc đó ông nằm thoải mái để nhìn trời xanh mây trắng bay, khỏi làm gì nữa và không còn lo nghĩ." Người câu cá bèn vui vẻ trả lời, "Ông bận cực khổ làm chi cho hao sức, mất thời gian, tôi hiện tại không cần phải lao nhọc như ông bạn, mà vẫn nằm thoải mái để nhìn trời trắng mây nước một cách thong dong tự tại đây hay sao?" Doanh nhân trầm tư!

Cuộc đời khổ đau là như vậy đấy! phải chịu nhiều vất vả, gian truân, bận rộn, nguy hiểm... để bôn ba tìm cầu một chút hư danh, vinh hạnh, bình yên, ổn định, nhưng nào có như ý được đâu, "lòng tham không đáy" được một muốn mười, được xe hơi muốn thêm nhà lầu, "được voi đòi tiên" và cứ như vậy cuốn hút ta mãi lao vào con đường vô định, có được một phút nào thư thả, an ổn đâu nhỉ!

Trong khi đó nếu ta ý thức được rằng mọi vật, mọi hiện tượng trên thế gian này, đều do duyên hợp giả có, không có gì bền chắc và vĩnh viễn cả, nếu chưa đủ duyên thì có mong cầu hay chiếm đoạt rồi cũng không được và vượt khỏi tầm tay. Ta cứ bình thản tự nhiên không gì phải nôn nóng, bon chen; việc gì đến rồi cũng đến, có bình thản và tự nhiên ta mới có đủ tinh táo để làm việc, cũng như giải quyết mọi vấn đề một cách sáng suốt, có hiệu quả tốt nhất và có được như vậy ta mới có thời gian thong thả, chánh niệm nhìn trời xanh mây trắng lượn và những cảnh đẹp ở chung quanh, mặc sức thưởng thức nét đẹp huyền diệu của thiên nhiên; đâu cần phải bôn ba tìm kiếm đâu xa, niềm an lạc ở trong giờ phút hiện tại và ngay bây giờ khi ta có được tâm an tịnh.

Đối với đạo, ngày xưa Thái Tử Tất Đạt Đa thấy cung vàng, điện ngọc, vợ đẹp, con xinh là ngục tù, ràng buộc, nên đã quyết chí vượt thành xuất gia tầm đạo, rồi suốt sáu năm khổ hạnh rừng già nơi tuyết sơn, cuối cùng về Bồ Đề Đạo Tràng, tọa thiền dưới gốc Tất Bát La, 49 ngày ngộ được đạo và 49 năm khổ thực hóa duyên khắp miền Ấn Độ, rồi cũng từ giã tất cả để vào "vô dư niết bàn." Không dính mắc và có từ bỏ được tất cả như vậy, Thái Tử Tất Đạt Đa mới thành Phật, cứu độ muôn loài và lợi ích nhân sinh. Bây giờ muốn cứu độ chúng sanh, mà đi ngược lại con đường Đức Phật đã đi: từ không tạo thành có; từ nhỏ xây nên lớn; từ đơn giản, thoải mái biến thành nhiều khê, phức tạp; từ tự do, giải thoát trở thành nô lệ, dính mắc; lấy thành tựu về vật chất và hình tướng bên ngoài làm sự nghiệp cho đời tu, để rồi phải mãi chấp trước, não phiền, động loạn, khổ đau!

Do đâu mà có ra những hiện tượng này? Có phải chẳng do người đời quá chú trọng vào vật chất và hình tướng, nên suốt ngày bận rộn, lo toan, tính toán, tranh giành, chiếm đoạt, muốn lớn và thể hiện "bản ngã" khiến phải gây nhiều khổ lụy cho nhau. Với tâm cảnh này, cuối tuần xả stress bèn cách vào chùa gặp Thầy, Cô hầu tìm chút yên tĩnh tâm hồn, nhưng từ đó mang tâm thị phi, danh lợi này theo vào chùa, tạo nên nhiều vấn nạn. Thường xuyên lui tới quen thân, có công quả và cúng dường nhiều với mong muốn Thầy, Cô phải chịu theo ý của mình, nếu Thầy, Cô có nhu cầu cao, thích "vuốt ve bản ngã" bằng những lời "nịnh hót," để rồi "lớn cái ta," đánh mất mình, thì phải chịu theo ý của Phật Tử và bị control mọi việc. Đã không dạy cho Phật Tử tu đúng mà còn đối xử mất bình đẳng, thể hiện tâm thế gian "khi thương trái ấu cũng tròn, khi ghét trái bồ hòn cũng méo" nên "bất mãn," bất hòa từ đây thể hiện, bao nhiêu khê, oán trái chất chồng, như vậy bị phan duyên rồi, đâu có thời gian tu để tạo được đạo lực, sự an lạc và năng lượng hầu giáo hóa chúng sanh cùng về bờ giác!

Con người có hai phần, thể xác (sinh diệt) và tinh thần (còn mãi), nhưng hầu hết vì lo cho "bản ngã" nên khi sống, bao nhiêu thời gian, sức lực đổ ra, đều lo o bế cho phần thể xác, danh lợi hão huyền, để rồi khổ, cuối đời cũng trả về cho cát bụi, có khi chấp thân là "ta" nên rồi không siêu thoát được, phải ở lại làm quỷ giữ xác, giữ mồ. Còn lại phần tâm linh, tinh thần thì quên lãng, để hết đời phải mang theo những nghiệp báo đã gieo.

Tu và đến chùa là mong cầu được an lạc, giải thoát, giác ngộ để cứu giúp muôn loài cùng an lạc, giải thoát theo, nhưng vì quá nhiều tham vọng và chạy theo vật chất, quên mất đường về, không lo "quán chiếu tự tâm, triệt tiêu bản ngã, chuyển hóa nghiệp lực,"

tu tập chân thành để nhận được sự nhiệm mầu và gia trì của Phật Pháp, mà hướng ngoại tìm cầu, nên phải nhiều lo toan tính toán, nhiều loạn, đánh mất đi sự tĩnh lặng, minh mẫn luôn sẵn có trong lòng của mỗi chúng ta.

"Khoảng cách giữa ta với giải thoát, có thể được tượng trưng bằng con số của các HAM MUỐN mà ta có ở trong lòng," "tham vọng" nhiều sẽ khiến ta đánh mất chính mình, nhiều lệ thuộc, mất tự do.

Phật Pháp luôn nhiệm mầu, luật nhân quả rất công minh. "Tâm bình thế giới bình." Nếu tâm ta trong sáng sẽ cảm chiêu nhiều điều tốt đẹp, cho nên sống "vô sự" đơn giản, "ít muốn, biết đủ, tùy duyên," bằng lòng với những gì hiện có, không mê ngũ dục, không đắm nhiễm lục trần, biết hướng thượng, hành trì, buông xả, giữ tâm ý thanh tịnh, có năng lượng thường nghĩ đến việc sẻ chia, tạo niềm vui và lợi ích cho mọi người làm niềm vui cho mình và phải hiểu rằng "giải thoát chỉ có thể đạt được qua tu tập chứ không phải qua bàn luận." Để nỗ lực hành trì, thì chúng ta đã hành pháp, tận hưởng được "hương vị giải thoát" và từng bước an nhiên đi trên con đường giác ngộ rồi! "Đa sự sanh phiền não", "lớn thuyền lớn sóng" Đức Thế Tôn cũng đã di giáo: "Muốn cầu tịch tĩnh, vô vi, an lạc, nên lìa chỗ tụ họp huyên náo, một mình ở nơi thanh vắng... Ví như cây lớn, có nhiều chim chóc tụ họp, tất không khỏi mỗi họa cành nhánh khô gãy." "Tâm bình thường là đạo" nên đâu cần phải phô trương và làm điều gì cho vĩ đại!

Có hai câu đối nghe rất tâm đắc và thanh thoát:

"Cư trần bất nhiễm luôn tự tạ

Lấn tục đừng mê chướng hiện tiền"

Được như vậy, mới chính thật là "tu giải thoát" đúng với hạnh nguyện của người tu, hợp với bản hoài và pháp vị của chư Phật vậy!

An Lạc thất, Adelaide Nam Úc
những ngày tịnh dưỡng
Thích Viên Thành (Hạnh Trung)